

Vyloučení člena družstva

Výstraha, daná členovi družstva podle ustanovení § 231 odst. 4, věty první, obch. zák., musí obsahovat alespoň (skutkové) vymezení členské povinnosti, jejíž porušení se člen družstva dopouští, jakož i konkrétní označení následků, které jsou s dalším porušováním dané povinnosti spojeny (možnost vyloučení z družstva).

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 4002/2009, ze dne 21.12.2010)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci navrhovatelů a/ Ing. K. L., a b/ S. L., za účasti SBD D., se sídlem v Ú.n.L., zastoupeného JUDr. J. K., advokátem, se sídlem v L., o neplatnost vyloučení navrhovatelů z družstva, vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 72 Cm 114/2007, o dovolání družstva proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. května 2009, č. j. 7 Cmo 502/2008-179, tak, že dovolání proti výroku, kterým odvolací soud rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů, se odmítá. Ve zbývajícím rozsahu se dovolání zamítá.

Z odůvodnění :

Usnesením ze dne 22. srpna 2008, č. j. 72 Cm 114/2007-154, Krajský soud v Ústí nad Labem zamítl „žalobu“ o určení neplatnosti usnesení členské schůze Stavebního bytového družstva D. (dále jen „družstvo“) konané dne 10. října 2006 (dále jen „členská schůze“), jímž bylo potvrzeno vyloučení navrhovatelů z družstva.

K odvolání navrhovatelů Vrchní soud v Praze v záhlaví označeným usnesením změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že předmětné usnesení členské schůze družstva prohlásil za neplatné (výrok I.) a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů (výrok II.).

Přitom vyšel z toho, že:

- 1/ Představenstvo družstva na zasedání konaném dne 8. září 2003 rozhodlo o vyloučení navrhovatelů z družstva, a to pro neplacení nájemného; příslušné rozhodnutí představenstva bylo písemně vyhotoveno dne 25. září 2003.
- 2/ Proti tomuto rozhodnutí se navrhovatelé odvolali.
- 3/ Členská schůze družstva dne 10. října 2006 odvolání věcně projednala a potvrdila rozhodnutí představenstva o vyloučení navrhovatelů z družstva.

Odvolací soud - cituje ustanovení § 231 odst. 4 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“) - zdůraznil, že placení nájmu je jednou ze základních povinností členů družstva a neplatí-li člen řádně nájemné, porušuje své členské povinnosti. Před vlastním rozhodnutím o vyloučení člena družstva pro neplacení nájemného mu však musí být dána výstraha. V projednávané věci sice družstvo navrhovatele upomínalo o zaplacení dlužného nájemného, nedalo jim ale před rozhodnutím představenstva o jejich vyloučení z družstva výstrahu požadovanou označeným ustanovením a článkem 23 odst. 1 písm. a/ stanov družstva. Proto uzavřel, že představenstvo nerozhodlo o vyloučení navrhovatelů platně, a neplatné je tak (pro rozpor se zákonem i stanovami) i napadené usnesení členské schůze.

Proti rozhodnutí odvolacího soudu - a to výslovně proti všem výrokům - podalo družstvo dovolání,

jehož přípustnost se opírá o ustanovení § 237 odst. 1 písm. a/ zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), uplatňuje přitom dovolací důvody podle § 241a odst. 2 a odst. 3 o. s. ř.

Dovolatel považuje za nesprávný „skutkový“ závěr odvolacího soudu, podle něhož neudělil navrhovatelům před jejich vyloučením výstrahu. Má za to, že tuto výstrahu udělil, namítaje, že v řízení bylo dalšími důkazy prokázáno, že žalovaný adresoval žalobcům před jejich vyloučením celou řadu písemností, jejichž obsahem byly výzvy a výstrahy za účelem vynucení řádného plnění členských práv a povinností.“

Dovolatel rovněž namítá, že navrhovatelé dodnes neprokázali, že podali odvolání proti rozhodnutí představenstva družstva o svém vyloučení včas. Dle jeho názoru navrhovatelé toto odvolání podali po lhůtě tří měsíců (určené v článku 23 odst. 5 stanov družstva) ode dne, kdy se dozvěděli, nebo mohli dozvědět o daném rozhodnutí. Marným uplynutím této lhůty tak zaniklo jejich právo odvolání podat a rozhodnutí o jejich vyloučení se stalo nevratným.

Rozhodnutí členské schůze družstva proto dle dovolatele „nemělo vliv na právní postavení žalobců v družstvu, neboť toto rozhodnutí bylo ze své povahy deklaratorní.“ Navrhovatelé nemají na určení neplatnosti usnesení členské schůze naléhavý právní zájem.

Odvolací soud dle dovolatele vycházel z neúplně a nesprávně zjištěného skutkového stavu věci, když v rozporu s § 120 o. s. ř. nezjišťoval (blíže nekonkretizované) okolnosti rozhodné pro posouzení věci a řádně se jimi nezabýval. Dovolatel se rovněž domnívá, že řízení před odvolacím soudem je postiženo (taktéž blíže nespecifikovanou) vadou, jež mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

S ohledem na výše uvedené dovolatel navrhuje, aby rozhodnutí odvolacího soudu bylo zrušeno a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Navrhovatelé ve vyjádření k dovolání zdůrazňují, že dovolatel neuvádí žádné podstatné skutečnosti, které by „rozsudek“ odvolacího soudu zpochybňovaly, a navrhuje proto rozhodnutí odvolacího soudu „potvrdit“.

V rozsahu, ve kterém dovolání směřuje proti výroku napadeného usnesení, jímž odvolací soud rozhodl o nákladech řízení, je Nejvyšší soud bez dalšího odmítl podle § 243b odst. 5 a § 218 písm. c/ o. s. ř. jako objektivně nepřípustné (srov. usnesení Nejvyššího soudu uveřejněné pod číslem 4/2003 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Dovolání proti výroku rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.; není však důvodné.

Podle ustanovení § 231 odst. 4 obč. zák. (ve znění účinném ke dni rozhodnutí představenstva o vyloučení navrhovatelů z družstva, tj. k 8. září 2003) může být člen vyloučen, jestliže opětovně a přes výstrahu porušuje členské povinnosti, nebo z jiných důležitých důvodů uvedených ve stanovách. Fyzická osoba může být vyloučena také, byla-li pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin, který spáchala proti družstvu nebo členu družstva. O vyloučení, které musí být členu písemně oznámeno, rozhoduje, pokud stanovy neurčují jinak, představenstvo. Proti rozhodnutí o vyloučení má právo podat člen odvolání k členské schůzi. Není-li právo na odvolání uplatněno do tří měsíců ode dne, kdy se člen dověděl nebo mohl dovědět o rozhodnutí o vyloučení, zaniká.

Placení nájemného je jednou z členských povinností člena vůči bytovému družstvu; rozhodnutí představenstva družstva o vyloučení člena pro neplacení nájemného proto s ohledem na ustanovení § 231 odst. 4 obč. zák. musí vždy předcházet výstraha, ačkoli z výslovného znění článku 23 odst. 5 stanov družstvu tato povinnost nevyplývá. Jestliže jsou stanovy družstva v této části v rozporu s

kogentním ustanovením zákona, přičemž tento rozpor nezpůsobuje neplatnost celých stanov, platná místo stanov příslušné ustanovení zákona (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. června 1996, sp. zn. 2 Odo 25/96, uveřejněný v časopise Soudní Judikatura číslo 8, ročníku 1997, pod číslem 66).

I když zákon náležitosti výstrahy výslovně neuvádí, vyplývá z jejího účelu, že výstraha musí obsahovat alespoň (skutkové) vymezení členské povinnosti, jejíž porušení se člen družstva dopouští, jakož i konkrétní označení následků, které jsou s dalším porušováním dané povinnosti spojeny (možnost vyloučení z družstva).

Upozornilo-li družstvo navrhovatele a/ dopisem ze dne 21. července 2003, jímž jej upomínalo k zaplacení dlužného nájemného, že nenapraví-li „vážné porušení povinností jako nájemníka, nájemce a člena družstva“, bude z toho „nuceno vyvodit příslušné důsledky“, aniž by konkretizovalo, že tímto „příslušným důsledkem“ je vyloučení navrhovatele a/ z družstva, nelze uvedený dopis (stejně jako ostatní obdobně formulovanou korespondenci mezi družstvem a navrhovatelem) považovat za výstrahu před vyloučením ve smyslu § 231 odst. 4 obch. zák., ale za pouhou upomínku k zaplacení dlužné částky.

Závěr odvolacího soudu, podle něhož rozhodnutí o vyloučení navrhovatelů z družstva nepředcházela výstraha a usnesení členské schůze, jímž bylo potvrzeno rozhodnutí představenstva o vyloučení navrhovatelů z družstva, je proto neplatné, je tudíž správný.

Na tomto závěru pak nemůže ničeho změnit ani dopis ze dne 15. září 2003, vyhotovený a doručení navrhovatelům až po rozhodnutí představenstva o vyloučení navrhovatelů.

Tvrzení, podle něhož odvolání navrhovatelů proti rozhodnutí představenstva družstva o jejich vyloučení bylo opožděné (a jejich členství v družstvu tak zaniklo marným uplynutím lhůty k podání odvolání), uplatnil dovolatel v rozporu s ustanovením § 241a odst. 4 o. s. ř. poprvé až v dovolání; jeho prostřednictvím tudíž správnost napadeného rozhodnutí zpochybnit nelze. Pouze na okraj Nejvyšší soud poznamenává, že ani členská schůze družstva nepovažovala odvolání navrhovatelů za opožděné a rozhodnutí představenstva o jejich vyloučení z družstva potvrdila z věcných důvodů.

Konečně správnost napadeného rozhodnutí nemohla být zpochybněna ani prostřednictvím obecně formulovaných námitek, podle nichž odvolací soud „nezjišťoval skutečnosti rozhodné pro posouzení věci“ a řízení zatížil vadou, jež mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí věci. Je tomu tak proto, že pouhá citace textu ustanovení § 241a odst. 2 písm. a/, odst. 3 o. s. ř. není (pojmáno z obsahového hlediska) řádným uplatněním dovolacího důvodu. Z takto pojatých námitek totiž v žádném směru neplyne, jaké konkrétní skutečnosti odvolací soud pominul a jakou vadou řízení zatížil, a proto Nejvyšší soud, jsa vázán uplatněnými dovolacími důvody a jejich obsahovým vymezením (§ 242 odst. 3 věta první o. s. ř.), k nim nemohl přihlídnout (srov. mutatis mutandis usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 2005, sp. zn. 29 Odo 1060/2003, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 3, ročník 2005, pod číslem 31).

Z uvedených důvodů Nejvyšší soud, který neshledal ani jiné vady, k jejichž existenci u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), dovolání směřující proti výroku ve věci samé podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o. s. ř. zamítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

Další články:

- [Valná hromada](#)
- [Směnečný a šekový platební rozkaz, prominutí zmeškání lhůty \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o dílo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Veřejné zakázky](#)
- [Výklad právních předpisů, přepravní smlouva](#)
- [Smluvní pokuta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zpráva o vztazích](#)
- [Zákaz konkurence](#)
- [Vypořádací podíl v bytovém družstvu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Základní kapitál](#)